

—«Τί λέτε για τὰ δημόσια ἔργα ;»

—«Εἶναι ἀλήθεια πῶς ἡ Κυβέρνηση βρῆκεται πίσω στο ζήτημα τῶν δημοσίων ἔργων, δρόμων, λιμένων. Μὰ ἀπὸ πού θὰ βγοῦν τὰ χρήματα για τέτοια ἔργα ; Ἐδῶ καὶ ἕξη χρόνια, στὸ καιρὸ τῆς ἐπανάστασης, τὸ νησί ἦταν ὀλόκληρα καταστραμμένο, κ' εἶδα μὲ τὰ μάτια μου ὀλόκληρη ἐπαρχία ἔρημη, ἀφοῦ οἱ Μουσουλμάνοι κατέκοψαν τὰ δέντρα καὶ ἔκαψαν τὰ σπίτια τῶν Χριστιανῶν, κ' ὕστερα πάλι οἱ Χριστιανοὶ κάνανε τὸ ἴδιο. Ἡ φτώχεια τότε στὸ νησί ἦταν ἀπίστευτη. Τέτοιο πρᾶγμα δὲν εἶδα ποὺθεν ἄλλοῦ. Κι' ὁ καιρὸς ποὺ ἀπὸ τότες πέρασε εἶναι πολὺ λίγος για νὰ προδεῖψουν τόσο πολὺ τὰ πράγματα. Πῶς λοιπὸν νὰ ἐξοικονομήσουν λεπτὰ οἱ κάτοικοι για δημόσια ἔργα ; Μὰ κι' ἂν πέρασουν 20 χρόνια, μού φαίνεται, πῶς δὲ θάναι πάλι σὲ θέση για τέτοια πράγματα.

—«Καὶ τώρα τί λέτε για τὴ φυλάκιση τοῦ κ. Γιάνναρη ;»

—«Τὸν κ. Γιάνναρη δὲν τὸν ξέρω προσωπικῶς, μὰ ξέρω γι' αὐτόν. Γνωρίζω πολὺ καλὰ τὴ φιλολογικὴ του ἐργασία κι' ὅσο γι' αὐτὸ τὸ ζήτημα ἀξίζει τὸ καλὸ ποὺ λέχθηκε γι' αὐτόνε. Ἀλλ' ὅσο για τὰ πολιτικὰ, ἔχει πολὺ σφαλερὲς ἰδέες. Στὴν ἐπανάσταση ἐπέβη στὴ Κρήτη καὶ προσπαθοῦσε νὰ πείσῃ τοὺς Κρητικούς νὰ συμφωνήσουνε μὲ τὸ τουρκικὸ στρατὸ ποῦμενε στὴ νῆσο, πρᾶμα ποὺ θάταν ὀλέθριο, γι' αὐτὸ διατάχθηκε νὰ φύγῃ. Γώρα ἔγραψε ἕνα γράμμα ποὺ βρέθηκε κι' ἀπὸ τὰ δυὸ τὰ δικαστήρια πῶς εἶναι παράνομο καὶ ὑβριστικὸ καὶ δὲ βλέπω τὸ λόγο, ἐπειδὴ εἶναι καθηγητὴς, νὰ μὴ τιμωρηθῇ. Τὸ ἐναντίο μάλιστα θάπρεπε νὰ τιμωρηθῇ περισσότερο, ἂν κανένας σκεφθῇ τὴν ἐπίδραση ποὺ μπορεῖ νὰ ἔχῃ ἡ διαγωγή του αὐτῇ !

Ὅσο διαρκοῦσε ἡ συνέντευξη αὐτῇ, ὁ κ. Παλλῆς μιλάγε μὲ μεγάλη εὐλιχρύνεια, καὶ στὸν ἀντιπρόσωπό μας φαίνότανε πῶς αἰσθάνότανε τὴ τωρινὴ ταραχὴ πολὺ βαθεῖα.»

Ο ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΜΑΣ

Τοῦ Μᾶη ὁ μικρὸς μας διαγωνισμὸς πέτυχε καλλίτερα ἀπὸ τὸν περασμένο—μάλιστα δίχως σύγκριση λέμε πῶς πέτυχε, ἀφοῦ λάβαμε μιὰ νοστιμιὰ μ' ἀληθινὴ ἀξία. Νὰ τὴν.

Ὁ νέος Δεκάλογος τοῦ ρωμιοῦ.

1. Ὅλη τὴ νύχτα ν' ἀγρυπνᾷς,
2. Τὴ μέρα νὰ κοιμάσαι,
3. Για πόλεμο νὰ ἐπιβιώνῃς
4. Κι' ἀπαλλαγέντας νᾶσαι.
5. 6. 7. Ραχάτι, πρέφα, νιογιέες,
8. Ρουσαφτία νὰ γυρεύῃς,
9. Για τὴν κατάντια νὰ κλαῖς,
10. Κι' ὅσο μπορεῖς νὰ κλέβῃς.

Μάιος 1904.

Παράξενος.

Ἡ νοστιμιὰ ἔχει καὶ τοῦτο τὸ καλὸ, πῶς λέει δυστυχῶς μιὰ ἀλήθεια—ἀλήθεια ποὺ τὴν εἶπαν κι' ἄλλοι, ὄχι ὅμως ἄλλοτε τόσο ζουγραφιστὰ, νομίζουμε. Ὁ Κύριος λοιπὸν Παράξενος κερδίζει τὸ ταπεινὸ μας βραβεῖο, κι' ἄς περᾶσῃ ἀπὸ τὸ γραφεῖο μας νὰ πάρῃ τὰ δέκα τεύχρα χρυσᾶ φράγκα μαζί μὲ τὰ συχαρῖκα μας.

Ἄς μᾶς δώσῃ ὅμως ὁ κ. Παράξενος τὴν ἀδεια νὰ ρωτήσουμε, γιατὶ «νέος» κι' ὄχι «καινούριος,» καὶ γιατὶ «Μάιος» κι' ὄχι «Μᾶης». Ἐμᾶς μᾶς φαίνεται πῶς ὁ Μᾶης μοσκοβολᾷ καὶ θυμίζει τραγοῦδια καὶ χοροὺς καὶ ξεφαντώματα, ἐνῶ ὁ Μάιος θυμίζει δασκαλικὰ γαφεῖα μὲ τὴ σκόνη τους, τὴ λέρα τους, καὶ τὴ βόχα τους.

Μιὰ ἄλλη ὁμορφὴ νοστιμιὰ ποὺ λάβαμε εἶναι ἡ ἀκόλουθη (ὑπογραμμένη «ταξιδιώτης»)

Ἡ Μόλις τοῦ Μπάρμπα Σπύρου.

«Ἡ σκηνὴ στὸ Μισολόγγι, σ' ἕνα ξενοδοχεῖο, ποὺ τὸ δισυθύνει ὁ φουστανελλᾶς Μπάρμπα Σπύρος. Δυὸ νιόπαν-

τροὶ ταξιδιώτες πᾶνε νὰ πέρασουν τὴ βραδιά τους ἐκεῖ. Τὸ πρῶτὸ ποὺ ξύπνησαν μὲ τὸ καλὸ, φωνάζει ἡ κυρὰ τὸν Μπάρμπα Σπύρο. Τοῦ λέει.

—Μὰ, καλότυχε, ἡ μόλις ποὺ ἀφῆσες στὴν κάμαρη για νὰ σκουιστοῦμε ἴβραζε στὴ βρώμα ! Δὲν ἔχεις καμιά ἄλλη πὸ παστρικά ;

—Τί λές, κυρὰ μου ; τῆς ἀπατάει ἀφελέστατα ὁ πρωτότυπος ξενοδόχος. Τόσοι ἄνθρωποι ἔχουν σκουπιστῇ μὲ δαῦτη καὶ κανένας δὲν παραπονέθηκε !

Ἡ νοστιμιὰ ἔχει οὐσία. Ἐχει ὅμως καὶ συγγραφικὰ ἐλαττώματα, γιατὶ μποροῦσε νὰ λιχτῇ μὲ λιγώτερα λόγια. Ἀξάρνα τὴν ἀρχὴν μποροῦσε ὁ κ. Ταξιδιώτης νὰ τὴν πῇ πολὺ καλλίτερα ἔτσι. «Ἡ σκηνὴ στὸ Μισολόγγι, στὸ ξενοδοχεῖο τοῦ φουστανελλᾶ Μπάρμπα Σπύρου.» Ἐπειτα, τί κερδίζει ἡ νοστιμιὰ μὲ τὶς λέξεις «ἀφελέστατα» καὶ «πρωτότυπος» ; Ὁ κανένας βλέπει πῶς ὁ Μπάρμπα Σπύρος εἶταν ἀπλόκος. Τὸ «πρωτότυπος» μάλιστα δὲν εἶναι κι' ἀληθινὸ, γιατὶ κι' ἄλλοι ξενοδοχοὶ ἔχουν κ' ἔχουν παρόμοιες ἰδέες.

Τὸ χειρότερο ὅμως τοῦ κ. Ταξιδιώτη εἶναι ποὺ θέλοντας νὰ παραστήσῃ τὸν ξενοδόχο λερωμένο κι' ἀνόητο, τὸν ἔκοψε φουστανελλᾶ. Ὅς τότε λοιπὸν αὐτὸ τὸ κακὸ, νὰ περιγελοῦμε καθε μᾶς ἐθνικῶ ; Πότε θὰ ξετινάξουμε τὴ φραγκολεβαντινάδα ἀπὸ πάνω μας ; Ἐμεῖς, ἂν ἔγραφαμε τὴ νοστιμιὰ, θὰ τὸν κάναμε τὸν κύρ Σπύρο νὰ μιλῇ καὶ γαλλικά, κι' ἀντὶς Σπύρο θὰ τονε λέγαμε Μπεμπέκο.

Ἐνας «Γιάννης» μᾶς ἔστειλε ἀκριτὰ καλὴ εἰκόνα μεθυσμένου μέσα σ' ἕνα δίστιχο, τὴν ἀκόλουθη.

«Γιάννη, τὸ λυχνὸ ἀναψε, κ' ἴσως νὰ δῶ πιτύχω

«Τᾶλογο ποῖνα χτύπησεν, ἐμένα ἢ τὸν τοῖχο.»

Κρίμας ὅμως ποὺ οἱ στίχοι εἶναι κακοφτιασμένοι, ἔχοντας ὁ κανένας τους κι' ἀπὸ μιὰ χοντρή χαρμωδία ἀνάξια τοῦ Ἀμπελά. Ἄν ἔγραφε ὁ «Γιάννης» ἐμὲ νὰ νὰ θάπρεπε τὴν μιὰ. Πῶς ἔπρεπε νὰποφύγῃ τὴν ἄλλη, δική του δουλειὰ νὰ τὸ βρῇ

Ἐλαβαμε καὶ διάφορα ἄλλα, μὰ δὲν τὰ νομίζουμε καλὰ τόσο ποὺ νὰξίζου ἀντιγραφῇ. Ἴσως σὲ ἄλλη δοκιμῇ τὰ καταφέρουν καλλίτερα.

Παρακαλοῦμε νὰ μὴν ξεχνᾶτε πῶς ἔργα μὲ περισσότερες ἀπὸ 80 λέξεις ἀποκλείονται. Ὅς τώρα τὸ παραβλέψαμε αὐτὸ, μὰ στοὺς κατόπι διαγωνισμοὺς δὲ θὰ τὸ παραβλέψουμε.

Ἐνας ἄλλος ὅρος μας εἶναι νὰ μᾶς δίνῃ τὴν ἀδεια ὁ βραβεμένος νὰ τυπώνουμε καὶ τάληθινὸ ὄνομά του.

Ο ΑΓΩΝΟΘΕΤΗΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΠ' ΤΗΝ ΠΟΛΗ ΟΙ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

ΓΡΑΜΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ

Φίλε Νουμά

Εἶναι νομίζω περιττὸ νὰ ἀπαριθμήσω τώρα ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ὅλα μαζί κάμνουν τὸ ὄνομα : «Ἑλληνικὴ ἢ καλύτερα Ἀθηναϊκὴ δημοσιογραφία». Τὴν ξέρουμε ὅλοι καὶ πολὺ περισσότερο ἐσεῖς ἐκεῖ, ὅσοι εἴσθε ἀναγκασμένοι νὰ καταπίνετε καθημερινῶς τὰ ξεπλύματα μερικῶν ξεβιδωμένων καυκάλων. Ὅσοι πάλιν δὲν εἶχαν τὸ εὐτύχημα ἢ τὸ δυστύχημα νὰ τὴν γνωρίσουν θὰ μοῦ ἐπιτρέψουν νὰ τοὺς δώσω δυὸ-τρία ἐξωτερικὰ χαρακτηριστικά, σὰν ἐκεῖνα ποὺ δίνουν ἐπάνω-κάτω οἱ Φυσικὲς ἱστορίες για τὰ ζῶα : τίτλος, μονοσύλλαβος - διακήρυξη τῆς πρώτης κυκλοφορίας μεταξύ ὄλων τῶν ἄλλων — πέντε ψηφία για τὸν ἀριθμὸ τῆς κυκλοφορίας — κάτω ἀπὸ πολιτικὸν ἄρθρον ἢ ρεκλάμα τοῦ κουντουρᾶ ἢ τοῦ μπακαλῆ — κάτω ἀπὸ φαντασιώδη καὶ ἀνύπαρκτα μυθιστορικὰ σαλιαρίσματα τὰ ἐξῆς : «Αὔριο φουβερὰ γεγονότα, τρομερὰ περιστατικά, ἀνήκουστα συμβάντα, τί εἶπεν ὁ τάδε» — τρία ἢ τέσσερα τηλεγραφήματα, τὰ ὁποῖα πάντοτε εἶναι ἰδιαιτέρως, μὲ τίτλο ποὺ πιάνει διπλάσιον τόπο μὲ τὰ πηγαῖα γράμματα — στὸ τέλος καμιά λίβελλο-διατριβὴ διὰ τὸ τάδε πρόσωπο, τῆς ὁποίας ὅμως τὰ φρονήματα δὲν συμμέλζεται ἢ δεῖ-υνοῖς τῆς ἐφημερίδας (!) — σχέδιο μυθι-

στορήματος, τὸ ὁποῖο θὰ ἔγραφε ἄλλο φύλλο, ποὺ πιάνει πέντε κατεβατὰ—τὰ μαργαριτάρια, δηλ. τὰ λάθη τῶν ἄλλων ἐφημερίδων. Ἐλησμόνησα νὰναφέρω τὰ «χρονογραφήματα» τὰ «Καθ' ἡμέραν» τίς περιγραφὲς μὲ θεόρατους τίτλους τῶν κατατομηθέντων, τίς συνεντεύξεις τῶν ὑπουργῶν καὶ τῶν βουλευτῶν, τὰ «τί μᾶς εἶπεν» καὶ «τί φρονεῖ» τὸ τάδε ἀκίφαλο κεφάλι τοῦ τάδε πολιτευτοῦ ὡς ἐπιτοπλεῖστον «περιφανοῦς» ἢ «δικηκρινέου» ἢ καὶ «ἐκ Γόρτυνος» ἢ «Γορτυνίας.» Αὐτὰ εἶναι τὰ κυριώτερα, τὰ ἐξωτερικά. Για τὰ ἐσωτερικά δὲν τολμῶ νὰ πῶ τίποτε μὲ λεπτομέρεια. Ἐν γένει ὅμως ἂν τὰ πρῶτα φέρνουν τὴν ἀηδία, τὰ δεύτερα σὰς βεβαιῶν ὅτι μποροῦν νὰ χρησιμεύσουν ὡς δραστηκὰ ἐμετοῦ ἢ ἀναγούλας ἢ παρομοίων σ τ ο μ α χ ι κ ῶ ν ἀ ν ω μ α λ ι ῶ ν κ α ι δ ι α τ α ρ ᾶ ξ ε ῶ ν.

Ἐδῶ τελειῶνω γιατὶ δὲν ἔχω ὄρεξη νὰ σκαλίσω κι' ἄλλες βρωμιές, κι' οὔτε σεῖς βεβαιὰ θὰ τὴν ἔχετε. Τὸ μόνο ποὺ προσθέτω μὲ λύπη εἶναι, ὅτι καθὼς πολλὰ πρᾶμκτζ—ἂν ὄχι ὅλα—εἶναι τῆς πνευματικῆς, τῆς κοινωνικῆς καὶ ἐν γένει καθὲ δυνάμειος τῆς ψυχῆς τοῦ ἔθνους καθρέφτης, ἔτσι καὶ ὁ τύπος μας, φωνάζει, διασαλπίζει μὲ μεγάλα-μεγάλα γράμματα τὴν κατάσταση μας, τὴν ματαιοφροσύνη μας, τὴν ρεκλάμα, καὶ καθὲ εἶδους ἠθικῆς κατὰπτωσι. Τὴν ἀλήθεια αὐτὴν δὲν θὰ μοῦ τὴν ἀρνῆθητε ἂν ριζέτε ἕνα βλέμμα καὶ σ' ἄλλων λαῶν τὴν δημοσιογραφικὴν δράση. Καὶ δὲν λέγω ὅτι ὅλα μας τὰ φύλλα εἶναι τέτοια. Ἐχοῦμε ἕνα δυὸ ποὺ κάμνουν μιὰν ἐξαιρέση ἀπ' τὸν ὅρισμὸ ποὺ ἔδωκα παραπάνω (τὸν φυσιολογικόν,) ἀλλ' αὐτὰ τὰ δυὸ ἢ τρία δὲν μποροῦν νὰ σκεπᾶσουν τίς ἀσχημίες τῶν ἄλλων καὶ ἐξὸν τούτου, ὅπως θὰ δεῖξω πῶς ὕστερα, δὲν ἀνταποκρίνονται στὶς ἐπιείγουσες ἀνάγκαις τῆς ἐθνικῆς μας ἀναμόρφωσης καὶ ἀνάπλασης. Αὐτὰ ἀκόμη τὰ περιοδικὰ, στὰ ὁποῖα μποροῦσε νὰ ἐλπίση κανεὶς, τίποτε ἀπολύτως δὲν κάνουν. Κι' αὐτὸ ἐπίσης θὰ τὸ δεῖξω.

Τώρα πρόκειται νὰ σὰς ἐκθέσω ἕνα σχέδιο σωτηρίας. Ἄν τὸ καταπισθῶν ὅσοι μποροῦνε, θὰ ἐπιτύχῃ. Ἄν ὄχι, θὰ μείνῃ ἐπάνω στὸ χαρτὶ σὰν τόσα ἄλλα. Τί τὸ περίεργον ;

Πρῶτα πρῶτα λοιπὸν πρέπει οἱ πλοῦσοί μας νὰ δώσουν τὸν παρὰ τους, ὅπως δίνουν κι' ἄλλοι. Γιατὶ τὸ ἔργο ἂν δὲν συντρεφθῇ μὲ ἀκριτὰ χρηματικὰ κεφάλαια θὰ ναυαγήσῃ, καὶ ἀντὶ νὰ γίνῃ ἐθνικὸν θὰ γίνῃ ἀργολογικόν, ὅπως εἶναι τώρα τὸ κυριώτερον στοιχεῖον τῆς δημοσιογραφίας μας. Αὐτὸν τὴν ἐξευτελισμὸν για νὰ τὸν ἀποφύγομε ἔχομε ἀνάγκη ἀπὸ παραδῆς, στὴν ἀρχὴ πολλοὺς, κατόπιν ὅμως τὸ οικονομικὸν ἰσοζύγιον ὁρθῆθι μοναχῶ του. Ἄς ὑποθέσουμε ὅτι λύθηκε τὸ πρῶτο ζήτημα—καὶ πολὺ φοβοῦμαι ὅτι μὲ ὑποθέσεις θὰ λύωνται ὅλα, — ὅτι δυὸ-τρεῖς Μακρᾶσλῆδες θὰ ἀναλάβουν στὴν ἀρχὴ μιὰ τέτοια ὑποχρέωση. Ἡ δευτέρα ἀνάγκη εἶναι ὅσοι δημοσιογράφοι εἶναι πραγματικοὶ πατριῶτες, ὅσοι σκοπὴν ἄλλον τοῦ βίου τους δὲν ἔχουν ἢ τὴν ἐξυπηρέτηση τῆς Πατριδας, ὅσοι δηλ. βρίσκονται μέσα στὸν κυκεῶνα ἐκεῖνον ἀξιοὶ ἀνωτέρου προσορισμοῦ, ὅσοι αὐτοὶ νὰ ἀφήσουν τὴν φαρμακωμένην ἀτμοσφαιρὰ μὲς ἰστὴν ὁποῖαν ζοῦνε, καὶ νὰ μαζευτοῦν κάτω ἀπὸ μιὰ σημαία, ἀπὸ μιὰ ἰδέαν εὐγενῆ καὶ μεγάλη, τὴν ἠθυσία τοῦ ἐγῶ. Αὐτοὶ λοιπὸν θάναι σὰν νὰ ποῦμε τὰ πρῶτα παλληκάρια, τὸ πολὺ πολὺ Τριάντα. Θέλουν καὶ ἀρχηγὸν βεβαιῶν. Ὁ ἀρχηγὸς τους θὰ λέγεται «Πρόεδρος,» μὲ ἐνός χρόνου τὸ πολὺ ἐξουσία καὶ θὰ ἐκλέγεται ἀπ' τὴν ὀλομέλεια τοῦ πραγματικοῦ τούτου «δημοσιογραφικοῦ σώματος.» Ὦναὶ λοιπὸν καθ' ὅλα ὁμοῖο μὲ τοὺς συλλόγους καὶ τίς ἐταιρίες. Ἄν ἐξοικονομηθοῦν αὐτὰ τὰ δυὸ πράγματα, τὸ χρέμα δηλ. καὶ τὸ προσωπικόν, ὠπλισμένο μὲ αὐταπάρνηση καὶ πειθαρχία, τὰ ἄλλα δὲν μοῦ φαίνονται δύσκολα. Τὰ ἄλλα μόνον θέληση θέλουν καὶ ἐργασία εὐλιχρύνῃ.

Το σωματείο αυτό θάναλαβη την πραγματοποίηση του έργου. Θα ιδρύση ένα φύλλο μεγάλο με 10-12 σελίδες συνειδημένης εφημερίδας. Μην τρομάζετε. Δεν είναι πολλές. Θα σας πω την ύλη που θα έχη. Κατόπιν θα σας πω και πώς θα πουλιέται στην Ελλάδα. Έκ τούτου φύλλο.

Τα πρώτα καθήκοντα θάναλ : να μην βρίζουν πρόσωπα, είτε έχουν πολιτικό αξίωμα, είτε όχι. Να μη παραδέχονται ποτέ διαιτριβές εναντίον ατόμων. Όταν θέλουν να ελέγχουν εκείνους που έσφαξαν, να τὸ κάνουν όχι με βρισιές, αλλά με αποδείξεις και επιχειρήματα και μετριοπάθεια. Να μην ἀνακατώνονται στην έθνωφελή δράση τῶν άλλων εφημερίδων. Να μην ἀνακατώνονται στην κομματική φουσκοθαλασσιά. Κι' άλλα πολλά να μην κάνουν, τὰ ὅποια θὰ ἀναφέρω παρακάτω. Είναι βέβαια όλα αὐτὰ θυσία, ἀλλὰ πῶς θέλετε να διαφέρη ἀπ' τὸ σάπιο εκείνο κυρμὶ τῆς δημοσιογραφίας μας, ἀν' δὲν πάρη δυναμωτικά;

Τὸ ζήτημα τῆς ὕλης είναι σπουδαίο. Ἐκείνοι που θὰ τὴν γράφουν πρέπει να μοιρασθῶν τὸ πρᾶμα. Ὁ καθέως πρέπει ἐξάπαντος να εἶναι εἰδικὸς στὸ μέρος του, ἀλλοίως δὲν γίνεταί. Ἄν οἱ δῶδεκα σελίδες εἶναι πολλές ἄς δοκιμάσουμε με ὀχτὼ στην ἀρχή. Λοιπόν.

Σελίδ. 1. Πολιτική τῆς Ἑλλάδας. Ἐδῶ ὁ ἀρθρογράφος θὰ σχολιάζη τὴν κατάσταση τῆς ἡμέρας και θὰ σημειώνη τὰ ὀρθὰ και τὰ στραβά. Θα ἐνθουμίζη πάντοτε τὰ ἀποτελέσματα ὅσα μπορούν να συμβῶν ἀπ' τις ἴδιες αἰτίες. Ἐννοεῖται ἐτι αὐτὸς πρέπει νάναί βεβαίως τῶν πραγμάτων γνώστης.

Σελίδ. 2. Θα μεταφράζονται τὰ κυριώτερα ἀρθρα τῶν μεγαλύτερων εφημερίδων τῆς Ἑυρώπης, ὅχι ξερὴ μετάφραση ἀλλὰ με ἀλληλουχία κρίσεων περὶ τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς, και προπάντων ὅταν αὐτὴ ἔχει σχέσεις με τὰ Βαλκανικὰ κράτη. Ἐπίσης θὰ γράφονται οἱ κρίσεις τοῦ Ἑυρωπαϊκοῦ τύπου για τὴν Ἑλλάδα ἢ τους γειτονικοὺς λαούς, ὅχι ὅμως οἱ κολακευτικῆς για μᾶς, γιατί τότε θὰ τὸ πέρνουμε ἐπάνου μας, ἀντὶ να μᾶς ἐξάπτη και να μᾶς ἐρεθίζη ἢ ἀπὸ παντοῦ προσβαλομένη φιλοτιμία μας.

Σελίδ. 3. Κρίσεις και μελέτες δοκιμασμένων ἀξιωματικῶν για τὸν στρατὸ και τὸ ναυτικὸ, ὅπου θὰ λέγονται τὰ χάλια μας και θὰ προτείνονται μέσα διορθώσεως λογικῆς, στηριζόμενα πάντα σὲ ἀριθμητικὸς ὑπολογισμὸς. Αὐτὸ θὰ εἶναι ἕνα ἀπ' τὰ κυριώτερα στοιχεῖα τῆς ἐθνικῆς μας προαγωγῆς και πρέπει να ἐνθαρρύνονται πολὺ και να προτρέπονται οἱ στρατιωτικοὶ μας σὲ τέτοιου εἶδους μελέτες, οἱ ὅποιες θὰ ξυπνήσουν και κείνους, που δὲν ἐννοίωσαν ἀκόμη τὸν καθυτὸ προορισμὸ τους.

Σελίδ. 4. Μελέτες οικονομολογικῆς τοῦ κράτους για τὸ ἐμπόριο, τὴν βιομηχανία, τὴν ἐμπορικὴν ναυτικὴν. Στατιστικῆς διαφορῆς τοῦ ἐμπορίου μας και προπάντων τῆς ναυτικῆς μας κινήσεως. Κι αὐτὸ τὸ μέρος δὲν εἶναι ὀλιγώτερον ἀπ' τὰλλα σπουδαία και δὲν πρέπει να τὸ θεωρήσουμε εὐκολο. Θελεῖ ἀκρίβεια και γνώση τῶν πραγμάτων.

Σελίδ. 5-6. Λίγη φιλολογία. Δηλαδή ἠθικὰ διηγήματα, σύντομα, νόστιμα, τερπνά, ἄς εἶναι και μεταφράσεις. Μυθιστορήματα ποτέ. Ἐπειτα διδάγματα θρησκευτικὰ, ἠθικὰ, ἀποφθέγματα. Κάτι περιέργα τῆς φύσεως. Χρονογραφήματα ὅχι.

Σελίδ. 7. Ἐπειδὴ δὲν ξέρουμε τὴν ἱστορία μας, γι' αὐτὸ σ' αὐτὴν τὴν σελίδα ὀλόκληρη θὰ δημοσιεύεται κατὰ συνέχεια εἴτε ἀπ' τὸ ἀθάνατο τοῦ Παπαρηγοπούλου ἔργο εἴτε ἀπὸ ἄλλο κανένα—ἀν εἶναι δυνατὸ να ὑπάρχη ὅταν αὐτὸ—ἢ ἱστορία του ἔθνους μας. Είναι ἀνάγκη μεγάλη ταῦτα.

Σελίδ. 8. Τηλεγραφικὴ ἐπικοινωνία ὄλων τῶν

ἐπαρχιῶν τοῦ κράτους, για να ἐκλείψη ἐκείνη ἡ ἀποκλειστικότης που μᾶς τρώγει ἀκόμη και να ριζώσουμε στὰ στήθια τοῦ λαοῦ πὸ βλαβερά ἀκόμη τὴν ἀδελφικὴ ἐνότητα. Καὶ τηλεγραφήματα τῆς Ἑυρώπης.

Βλέπετε οἱ ὄχτὼ σελίδες πόσην ὕλην παίρνουν. Ἄλλ' ἀν χρειασθῶν ἕνα-δύο ἀκόμη στὸ τέλος για ρεκλάμες, πούναί ἀπαραίτητες στὸ ἐμπόριο, γίνονται δέκα. Ἄλλὰ λείπουν ἀκόμη οἱ μελέτες τῆς Γεωργίας, τῆς Κτηνοτροφίας, πούναί κι αὐτῆς πολῦτιμες. Λείπουν οἱ μελέτες για τὴν ἐθνικὴ μας ἐκπαίδευση, οἱ μελέτες για τὴν πολιτικὴ μας ἀνατροφή. Λείπουν οἱ συνεδριάσεις τῆς Βουλῆς (ὅταν ὑπάρχη) ἀπάνω στις ὁποῖες ὁ ἀρθρογράφος ἴσα ἴσα θὰ έχη πολλὰ να λέγη, και να ζωγραφίζη στὸ λαὸ τὰ χάλια τῶν ἀντιπροσώπων, που στέλνει να ὑπερασπίση τὰ συμφέροντά του. Και πολλὰ ἀκόμη λείπουν ἀλλὰ για να μην τὰ λέγω ὅλα, αὐτὴ ἢ ἐφημερίδα πρέπει νάχη για ὕλη ὅ,τι δὴποτε σχετιζέται, χωρὶς κμμμὶ ἐξαιρέση ἀπολύτως, με τὸν ἐθνικὸ, τὸν πολιτικὸ, τὸν κοινωνικὸ, τὸν φιλολογικὸ, τὸν θρησκευτικὸ τοῦ λαοῦ βίον. Πρέπει να εἶναι μὲζι και πολιτικὴ ἐφημερίδα, και περιοδικὸ, και φύλλο στατιστικὸ. Τὸ ἔργο βέβαια εἶναι μεγάλο και ἀνώτερο ἴσως τῆς ἱκανότητος ἐκείνων, που προτείνω να τὸ ἀναλάβουν. Μὰ ἄς κτεθεῶν στὸν ἀγῶνα ὅχι μόνο οἱ ἐξ ἐπαγγέλματος δημοσιογράφοι, ἀλλὰ και ἄλλα τῆς πέννας και τοῦ πνεύματος καλλιηγέρια. Καὶ δὲν πρέπει να ἐργάζονται δωρεάν. Να πληρώνονται, και γιερὰ μάλιστα.

Νάναί πολλοὶ και να γράφουν λίγο για να μην εἶναι τὰ προτίοντα τους, προτίοντα χασμουρημάτων και ἀνάγκης. Να μην λένε : «χρειάζονται δύο κατεβατὰ να γεμισῶν, ἄς τὰ γεμισομε λοιπόν. Ὅ,τι βρέξει ἄς κατεβάση.» Ἐκείνα πάλιν που θὰ γράφονται δὲν θὰ μπαίνουν ἀκρίτως στὰ πιεστήρια. Θα ἐξετάζονται λεπτομερῶς ἀπὸ γιερούς κριτὰς και ἄν δὲν εἶναι ἄξια δημοσίευσως θὰ ἀπορρίπτονται, χωρὶς να ἀποβλέπουν στις προσωπικῆς ὑποχρεώσεις. Ὅποιοςδὴποτε θάχη τὸ δικαίωμα να στέλνη ἀρθρα για να ἐρεθισθῇ τὸ γενικὸν ἐνδιαφέρον κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον.

Ἄς ὑποθέσουμε και πάλιν—καθὼς συμφωνήσαμε— ὅτι ὡς ἐδῶ λύθηκε τὸ ζήτημα τοῦ χρήματος, τὸ ζήτημα τοῦ προσωπικοῦ και τῆς ἐκτυπώσεως. Ὅτι δηλ. τὸ φύλλο βγήκε στὸ φῶς εἴτε ὀχτασέλιδο εἴτε δωδεκάσέλιδο εἴτε και μεγαλύτερο. Μένουν ὅμως ἀκόμη τρία μεγάλα μεγάλα ζητήματα. Κάθε πόσο θὰ βγαίνει, πῶς θὰ διαδοθῇ παντοῦ στην Ἑλλάδα, και τελευταίον σὲ πια γλώσσα πρέπει να δημοσιεύεται. Αὐτὰ θὰ τὰ ἐξετάσω στὰ ἐπόμενα γράμματα.

Πρὶν ὅμως τελειώσω εἶναι ἀνάγκη να προσθέσω μερικὰ ἀκόμη. Τὸ νέον φύλλον πρέπει κατὰ δυστυχίαν να στερηθῆται ἀπ' ὅλα ἐκείνα τὰ χαρακτηριστικὰ που ἔδωκα ὡς γνώρισμα ἀλάθηστο τῆς σημερινῆς μας δημοσιογραφίας. Αὐτὸς θὰ εἶναι φυσικὸς ὁ σκοπὸς του. Ὅ,τι ἔχνος δὲν πρέπει να κρατήση ἀπ' τὰ συνειδημένα. Οἱ τίτλοι του νάναί με μικρὰ γράμματα, ὅσο ἀρκοῦν να ξεχωρίζουν ἀπ' τὰ ἄλλα. Ὅλα ἐν γένει που μᾶς κάνουν γελοίους θὰ λείψουν για πάντα. Θα ἀποδείξη ὅτι τὸ φύλλο τοῦτο δὲν βγήκε οὔτε πόση κυκλοφορία ἔχει να δείξη, οὔτε πόσα τερατοεργήματα ψεύτικα περισσότερα ἀπ' τοὺς ἄλλους μπαρεῖν πῆ, οὔτε πόσα λάθη κάνουν οἱ ἄλλοι. Οὔτε πῶς μπαρεῖ να ἐκδικήση τὴν τιμὴ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὅπως στὸ 97 και τώρα προχθὲς στὸ ἐπεισόδιο τῆς Σμύρνης. Αὐτὴν τὴν ἱκανότητα δὲν θὰ τὴν έχη και οὔτε να τὴν εὔχεται. Αὐτὰ εἶναι προνόμια ἀποκλειστικὰ τῶν ἀθηναϊκῶν εφημερίδων, εἶναι ὁ προορισμὸς τους, εἶναι τὸ στοιχεῖο τους, εἶναι τὸ φόντο τους, εἶναι ἡ τύφλα τους. Μην γυρεῖτε ἄλλα πρά-

ματα. Τόσο μπαροῦν, τόσο κάνουν. Τί φταῖνε, ὅαν πουλοῦν δέκα και εἴκοσι χιλιάδες φύλλα τὴν ἡμέρα; Ἐκείνοι που φταῖνε δὲν γυυτήκανε ἀκόμη ἀληθινῆς δημοσιογραφίας, και ὅταν βγῆ τὸ φύλλο που προτείνω δὲν θὰ φταῖνε πια, θα διοῦν τὸ φῶς. Και τότε θὰ φρίζουν για τὸ προτεινὸ σκοτάδι.

—Μὰ τί θα γίνουν τότε οἱ ἄλλοι; μπαρεῖ ὁ καθέως να με ρωτήση. Οἱ ἄλλοι ἢ θα φιλοτιμηθῶν να συμμορφωθῶν με τὸ καινούργιο φύλλο και να κάμουν ὅαν να ποῦμε ἕναν ἀνταγωνισμό, τὸ ὅποιο θα εἶναι τὸ ὄραιότερο ἀποτέλεσμα, ἢ ὅσοι δὲν θάχουν γιερὰ κόκκαλα θὰ λείψουν γρήγορα ἀπ' τὴ μέση, ὅαν τις νυχτερίδες ἄμα ἀνατεῖλη ὁ ἥλιος. Ὅστε τὸ νέον ὄργανο και θα παστρέψη τὰ ζιζάνια και θα δυναμώση ὅσα ἔχουν μέση τους λίγη ζωὴ ἀκόμη. Τὰ ἄλλα εὐεργετήματα, που θα μορφώση τὸ λαὸ και θα τὸν φέρη στὴ συναισθησῆ του, ἐκείνα δὲν τὰ λογαριάζω γιατί εἶναι μετὴν ἀλήθεια, ἀλογάριαστα.

Δὲν εἶναι ἐπίσης ἀνάγκη να προσθέσω ὅτι ὅλα ὅσα εἶπα δὲν εἶναι ἐπιδεικτικὰ τροπαολογιῶν. Πολλὰ σχέδια μπαρεῖ να ἐκρημοσθῶν. Τὸ σπουδαῖο ὅμως τὸ ὅποιο πρέπει να μείνη ὡς βάζση εἶναι ἡ ὕλη και τὸ εἶδος τῆς ποικιλίας τῆς ὕλης. Εἶναι τὸ περιεχόμενον, τὸ ὅποιο θα ὀδηγήση τὸ λαὸ μας στὸν ἴσιο δρόμο ἐθνικῆς προκοπῆς. —Αὐτὰ ἄς ἔχουν ὑπ' ὄψη ἐκείνοι, που θα δῶκουν προσοχή στα γράφόμενά μου.

Ἄς ἐξετάσουν τὸ πρᾶμα ἀπ' ὅλες τις πρακτικῆς μεριές του πρὶν τὸ καταδικάσουν ὀλοτέλα. Εἶμαι μάλιστα πρόθυμος να δῶσω και ἄλλες ὀδηγίες, να λύσω τις ἀπορίες ἐκείνων, πους δυσκολεύονται να πιστέψουν στην ἐπιτυχία ἐνός τέτοιου ἔργου. Ἄγκαλὰ ὅμως κι ἔχω να πῶ κι ἄλλα ἀκόμη στα προσοχη γράμματα.

ΔΑΜΩΝΑΣ

ΓΙΑΝΝΟΥΛΑ

ὦ! Γιαννοῦλα με τσεμπέρι,
με τσεμπέρι κατηφέ,
στα με χρυσὸ σου χέρι
μου προσφέρεις τὸν καφέ,

τὸν καφέ σου να τραβήξω
δὲ με μέλει και πολὺ,
παρὰ πῶς να σοῦ ρουφήξω
στόμα στόμα ἕνα φιλί.

ΑΛΕΞ. ΠΑΛΛΗΣ

Ἄμπελᾶς. Γιατρε, ἡ γυναίκα μου δὲν εἶναι καλὰ, δὲν κοιμάται τὴ νύχτα...

Γιατρός. Να σοῦ δῶσω ἕνα γιατρικὸ... Μὰ στάσου, ἐσὺ νομίζω γράφεις κωμωδίες.

Ἄμπελᾶς. (καμαρωμένος). Μάλιστα, κωμωδίες, ἱστορίες... (και μάλιστα φλυαρίες)...

Γιατρός. Ἐ λοιπόν, διάβασέ τῆς ὅ,τι κι' ἄν εἶναι, φταῖνε να εἶναι δικὸ σου... θα κοιμηθῆι ἀμέσως.

Κ. Τεφερίκης

Ἀθέκαλος. Τοῦ κάκου ξοδιάζεστε, κυρία. Τὸ παιδί σας δὲ θα μάθει ποτέ του πιάνο. Τὸ πιάνο θέλει κόπο, θέλει γύμνασμα, και τὸ παιδί σας δὲ γυμνάζεται...

Μπτερά. Ἄ Γιάνκο μου, τί κρίμας! Γιατί, παιδί μου, δὲ γυμνάζεσαι;

Γιάνκος (ξεροκαταπίνοντας). Γιατί, γιατί ὁ πατέρας κρυφὰ μου δίνει κάθε μέρα μισὸ δεκάρα για να μὴ γυμνάζομαι.